

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnine in oglasila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katoli. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izkaša vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 205.

V Ljubljani, v četrtek 7. septembra 1899.

Letnik XXVII

Oče in sin.

Liberalizem se je postaral, nadušljiv je in hrom ter hodi ob palici, kakor star dragoletnik, ki se v gorkem kotu huduje nad mlajšim rodom. Rodila ga je francoska revolucija, tekem desetletij si je podjarmil ves omikani svet, zaslužnil vse delavske stanove in nagromadil neštete imetje. A danes sedi ta trot le še na trdih vrečah mobilnega kapitala in višjih mestih okosčenele birokracije ter srpo zre na levo in desno, na dva možna sovražnika, ki mu uničujeta svetovno vlado, na dva nasprotna silitoka ljudskega gibanja, ki mu izpodjedata tla. Socijalna demokracija in krščanski socializem bodeta strla brezvestnega in nepoboljšljivega starca in si delila vladarstvo v bodočem stoletju. To čuti liberalizem, da mu gineva življenjska sila in ona mamljiva moč, s katero je elektrizoval evropske narode ter jih omamljal v trdo spanje. Ljudstvo se vzdramlja in spoznava svojega najhujšega sovražnika, ki mu je strigel volno in izsesaval mozeg in kri.

Kakor pa oderuški krvoses še v zadnjih trenutkih upa živeti pri svojih zakladih, tako se tudi umirajoči liberalizem oklepa vsake rešilne bilke. Vsako politično in socialno gibanje skuša napejljati v svojo izsušeno strugo, na svojo vegasti mlin. Vsake nove ideje presoja in pospešuje, da njemu koristi ali vsaj nasprotniku škodi, ljudski blagor in koristi države so mu deveta briga. Vse svoje stremljenje, ves napor obrača na to, da bi zajezil rastoče gibanje in delovanje zdravega in treznega krščanskega socializma. V svoje prozo razstavlja razna strašila, na katera pa se dandanes že mladi vrabci usedejo.

Ker vse to ne pomaga, išče v obupnem boju za obstanek pomoč in zaslombe pri svojem sinu,

socijalnem demokratizmu. Revolucija ga je rodila, v revoluciji hoče ribariti. Liberalizem hoče in pospešuje poulične izgrede in anarhijo, da bi na razvalinah socijalnega reda zgradil novo trdnjavo. Revolucija pa se vedno pričenja od spodaj, v nižjih slojevih prebivalstva. Zato se brati s petroterji, zato se veseli pouličnih demonstracij. Ali niso s prikritim veseljem vsi liberalni listi poročali o revoluciji v avstrijski zbornici? Ali se niso liberalci smejali v pest, ko so socijalni demokratje naskočili predsedniški stol ter razbili parlament? In kdo simpatizuje sedaj z razgrajaci po raznih avstrijskih mestih?

Socijalna demokracija se je vpregla v liberalni voz, ona opravlja posle vseh o pozicijskih strank. In v nedeljo je socijalna demokracija na Dunaju po svojem voditelju dr. Adlerju razvila zopet svoj program za bodočo zaseda nje državnega zbora. Prepričati je treba volitev delegacije, to je parola. In s tem računajo nemški liberalci raznih barv. Toda varajo se, ako mislijo, da je socijalna demokracija prevzela vlogo črnega zamorca. Oče liberalizem si hoče vzdržati svoje gospodstvo, toda sin mu nad glavo streho zažiga. Socijalni demokratje se boré za svoje ideje in nastopajo le ondi v zvezi z liberalci, kjer so še v manjšini in potrebujejo pomoči. To vidim o v vseh parlamentih, to so dokazali nedavno v Belgiji. To je naravno in umevno, a neumevno je, da liberalizem od socijalne demokracije pričakuje rešitve in prerojenja. Ta se bojuje za svoje koristi in pride čas, ko bodo zadnji liberalci samevali po parlamentih le kot zanimivi ostanki starih časov. To je usoda umirajočega liberalizma, da sam sebe bije po obrazu, ko maha po sovražniku. Brez vabe uporablja vse svoje sile, pači javno mnenje in zastruplja politično sodbo. Tla se mu me-

ljejo pod nogami, ljudstvo se ogiblje hinavca, in krvni njegov sin ga bode zatajil ter vrgel izpod strehe pred prag...

Neutrudljivi ovaduhi.

(Dopis iz Hrvatske.)

Calumniare audacter, semper aliquid haeret, tega pregovora se drže Mažari v vsej svoji politiki proti Slovanom, posebno pa še proti ogerskim državljanom slovanske narodnosti in proti svojim zaveznikom Hrvatom. Pred nedavnim še jim je bil neprenehoma na jeziku panslavizem, a ko je zunanji svet sprevidel, da tega panslavizma ni bilo in ga ni nikjer na Ogerskem, nego da ogerski Slovani le zahtevajo, da jih Mažari priznajo kot ravnopravne državljane svoje in da se njihova narodnost po ustavi spoštuje, so začeli Mažari z ovaduhstvom izvajati svoje osnove. Vsi nemažarski narodi na Ogerskem niso dobri državljani, ker nočejo biti Mažari, nego zahtevajo svoje narodnostne pravice, kar se po mnenju ohollega Mažara ne more ujemati z zahtevami velike mažarske države.

Posebno pa peče Mažare to, da se Hrvati na noben način nočejo pokloniti mažarski državni ideji, katerej bi morali radi Jadranskega morja žrtvovati tudi svoje gmotno stanje ter izročiti vse skrbi mažarske vlade. Vse, kar se naredi in odredi v Budimpešti, mora biti veljavno in dobro tudi za Hrvatsko; temu se ne bi smel nobeden upirati, a oni, ki vendar to dela, ni dober ogerski državljani, in ta je zaslužil, da bode kaznovan. S tega stališča se presoja vse delovanje hrvatskih domoljubnih krogov bodisi že pri podjetjih duševnih bodisi pri gmotnih. Te dni je bila zopet lepa priložnost za mažarske ovaduhe, da napadejo hrvatske domoljubne kroge zbrane v trgov-

LISTEK.

Parabole.

Spisal J. Jørgensen.

(Dalje.)

Solčni janem.

Celo poletje je nekako čudovito vrelo med rastlinjem.

Vsekake — rastline ne znajo govoriti. Potemtakem tudi ne morejo prirejati mnogobrojnih shodov in vsprejemati nobenih resolucij. In vendar je vrelo med ajimi — po tistem rastlinskem načinu.

Ako je kdo poletne noči na prostem, in se nobena sapa ne gane, in je vse tiho, in ako še sam obstoji in se ozira krog sebe, pogleda proti nebu in zre tja po temni zemlji — tedaj se lahko pripeti, da čuje nekaj tacega kakor tiho šepetanje. To je glas, ki se vleče prav globoko po zemlji — glas, kakor bi se nekaj na lahko razširjalo — tiho grbančilo — kakor bi pregibale vse ponočne vile svoja svilnata krila.

Toda v resnici povzroča ta glas govorjenje rastlin. In ako pride kdo mimo topola, zasliši že od daleč, kako šepetajo vsi njegovi listi v jeziku, katerega razumejo samo rastline.

Tako šepetanje se čuje v jedni noči pogosto od jednega konca pokrajine do drugega in od horizonta do horizonta. Sledečo noč pa prišepetaje nazaj odgovor, in tako se osnujejo lahko daleč razširjene zarote prav na tihem.

* * *

Bilo je nekaj nad vse čudovitega, o čemer so se rastline posvetovalle, nekaj, kar po stvarjenju sveta še nikoli nobenemu listju ni prišlo na um. Visoki, ponosen, postaven topol je povzročil novo misel. Stal je sredi nenavadno velikega žitnega polja, in vse, kar je rekel, so raznesli takoj jeziki tisočerihi žitnih klasov na vse strani.

Topol je rekel:

Sestre in bratje!

»Nepomnjive čase biva že glavni rastlinski narod na zemlji. Naša je zemlja, in storili smo si jo podložno. Živali, ljudje, vsa druga bitja so od nas odvisna. Brez nas ne morejo živeti. Mi preživimo kravo, ki daje človeku mleka in mesa. Mi preživimo ovco, ki človeka oblači, in konja, ki nosi človeka in vlačí vozove. Ptici žive od naših semen, žuželke od našega cvetnega prahu in našega medu, polži in črvi se nasitujejo od drobtin, ki padajo z naše mize. Mi smo nekako središče — prav dobro moremo reči, da vladamo vesoljni svet in da so vse stvari od nas odvisne. Celo

zemlja, ki nas preživlja, se dela iz našega gnijočega listja, iz naših vej in vejic. Sami si gnajmo, sami se preživljamo.«

»Le jedna sila je na svetu, od katere zavisimo — in ki ni na noben način odvisna od nas. Razume se, da ne govorim o zraku, k čegar tvoritvi ravno mi bistveno pripomoremo — s svojim izparivanjem vodenih hlapov, z izdihavanjem kisika in ogljika. Jaz govorim, sestre in bratje moji, o onem nebeškem telesu, ki nam pošilja po dnevi svetlobo — jaz govorim o solncu, od katerega naj bi bila vsa naša eksistenca in naša rast odvisna.«

»Sestre in bratje, ne rabim brez namena izraza »naj bi bila odvisna«. Po mojem prepričanju namreč ni tako gotovo, da nam solčna luč v resnici koristi, temveč nam bolj gotovo celo škoduje. Ta nauk, da je solčna svetloba rastlinskemu življenju potrebna in uprav nekaj blagoslov zanj, ni brez dvoma nič drugega, kakor stara, neumna pravljica, prazna vera, ki je uprav nedostojna moderne, prosvetljene rastline.«

Tukaj je topol za hip umolknil. Od nekaterih starih hrastov in brestov v sosednjem vrtu se je začelo nevoljno, grajajoče šumenje — žitno polje pa je šepetalo mnogoglasno odobravanje.

Topol je nadaljeval s povzdignjenim glasom:

54 30 3

sko-obrtnih komorah, a posebno še domoljube zagrebske trgovsko-obrtne komore.

Mažarske trgovske obrtne komore so se zbrale v Velikem Varadinu, da sklepajo o važnih gmotnih zadevah Ogerske. Reška trgovsko-obrtne komora je bila zastopana tudi po svojem članu, da zagovarja novo zvezo Reke z Bosno po železnici Bihač-Ogulin, kakor sem pred nedavnim poročal. Ker pa ta železnica ne bi odgovarjala niti najmanje koristim Hrvatske, marveč bi Hrvatskemu Primorju škodila, so se zbrali tajniki hrvatskih trgovsko-obrtnih komor na Reki, ter proti sklepu mažarskih komor v Velikem Varadinu ugovarjali s tehtnimi razlogi proti omenjeni železniški progi. Razun tega je zagrebska trgovsko-obrtne komora poslala hrvatski deželni vladi predstavko glede sprejemanja hrvatskih kandidatov v orijentalno akademijo, v katero imajo pravico biti sprejemani Hrvati brez znanja mažarskega jezika, ker je hrvatski po ustavi čisto ravnopraven z mažarskim in nemškim jezikom. To je bilo Mažarom že preveč. Udariti je bilo treba na Hrvate. Ali kako, ker Hrvati branijo pravično stvar in stoje na temelju postave? Kaj to Mažarom mar, saj se da tudi ugovarjati in mažarsko občinstvo bode tako vse verjelo, kar se mu pové o teh nehvaležnih in nevernih Hrvatih. Zagrebska komora je največ kriva, zato je treba njo najboljše očrtniti. In to se je tudi zgodilo. Na Reki se je našel klevetnik, ki je v mažarskih listih opisal seveda brez vsakih dokazov za Mažare tako nevarno delovanje zagrebske trgovsko-obrtne komore.

Tukaj sede po trditvi tega klevetnika sami puntarji, kateri nočejo nič slišati o zajedniški mažarske domovini. Iz te komore so se upravljale zadnje volitve na Hrvatskem in od tukaj se je največ delovalo proti mažarske milenijske razstavi. Zapisniki te komore kar mrgole napadov na ogersko vladu posebno na ministra trgovine in komunikacij; sploh zastopa ta komora kakor tudi ostali dve mnenje, da se mora Hrvatska popolnoma osloboditi Ogerske in postati samostalna. In vse te klevete so neresnične. Kaj mislite, da bi ogerska vlada, od katere so trgovsko-obrtne komore odvisne, zares trpela le en dan zbrane take komore, katerih zapisniki se morajo pošiljati neposredno ogerskemu ministru na potrjenje? Ko bi bilo to res, kar trobi ta klevetnik in za njim drugi na ves glas po celem Ogerski, ne bi imela Hrvatska nobenih komor, že zdavnaj bi bile razpuščene.

Toda hrvatske komore se drže tako točno postave, da jim ne more nobeden nič oponesti, tudi ogerski minister ne. Da hrvatske trgovske obrtne komore niso delale proti milenijske razstavi, marveč so to podjetje, če tudi ni bilo na Hrvatskem popularno, podpirale, se vidi iz tega, da je od vseh komor vstevši tudi ogerske, edina zagrebska izdala obširno poročilo o tej razstavi v hrvatskem in nemškem jeziku. Posebno smešna pa je trditev, da sede v hrvatskih komorah naj-

huji hrvatski ultraši, ki nočejo o Ogerskej nič slišati, dočim je sploh poznata stvar, da so v vseh treh komorah v večini ravno privrženci današnjega zistema. In ravno ta večina s svojim treznim in pravičnim delovanjem najbolje dokazuje, da se od Ogerske Hrvatov v marsičem dela krivica, če so čelo oni privrženci današnjega zistema prisiljeni, da morajo braniti hrvatske interese proti ogerskemu nasilju.

Kolikokrat so že hrvatske komore povzdignile svoj glas glede pospeševanja hrvatske industrije in trgovine tudi od zajedniške vlade; kolikokrat so iste komore dokazovale, kako krivične so tarife na hrvatskih železnicah; kolikokrat so se zavzele, da se pomore hrvatskemu Primorju in da se zveže Hrvatska z Dalmacijo po železnici skoz Liko; vse je bilo zastoj, Ogerska ni uvažila nobenega predloga. In če te komore vendar vključ te mažarske trdokornosti iznova branijo interese Hrvatske ter za razprave regnikolarne deputacije glede nove finančialne nagodbe pripravljajo obširni in temeljito sestavljeni memorandum o obrtnih in trgovskih odnosih Hrvatske, tedaj vpijejo Mažari, da so v teh korporacijah zbrani Hrvati protivniki Ogerske in da jih je treba razgnati. Zakaj? Zato, ker svetu odkrivajo vse krivice, ki jih mora Hrvatska trpeti ne samo v političnem nego še posebno v gmotnem pogledu, kar ne bi smelo biti, ko bi se Mažari držali sklenjene nagodbe. To jih peče in jezi, ker bode o tem njihovem krivičnem ravnanju zvedel tudi zunanji svet. In tako je prav, da se Mažari pokažejo v popolnej luči tudi zunanjemu svetu, da bode znal pravičneje soditi o Hrvatih in tudi sploh o Slovanih.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. septembra.

Državni zbor se snide, kakor poroča večerajšnji »Vaterland«, v dneh mej 22. in 29. okt., toraj v zadnjem tednu prih. meseca, in sicer, kakor naglašja ta list, proti prvotni volji zunanjega ministra grofa Goluhovskega, ki je v sporazumu z ministrom Szellom želel, da se člani v delegacijo čim prej izvolijo in skliče delegacijsko zasedanje. Najbolj gotovo je, da se snide državni zbor dne 24. oktobra. Grof Thun ima baje za poznejši rok več tehtnih razlogov, katere sta morala vpoštevati tudi grof Goluhovski in Szell, akoravno morda nihče bolj ne želi nego grof Thun, da se čim prej prične parlamentarno delo.

O stališču avstrijskih Nemcev se je izrazilo že toliko treznih sodb, ki so morale prepričati količkaj nepristransko sodeče politike tu in inozemlja, kako krivično in bedasto je rogoviljenje avstrijskih neodrešencev. Sedaj je izrekel nad njimi svojo sodbo tudi eden najuglednejših nemških listov, »Köln. Volkszeitung«. V polemiki z nekim drugim listom pravi »K. Volkszeitg.« mej drugim sledeče: V Avstriji je nemščina jezik osrednjih oblastev, državnega zbora in armade.

Nobenega nemškega otroka ne silijo v češko šolo; Nemci se bore za ohranjenje nemškega značaja v Avstriji. Mi jim tega ne očitamo. Naj si kdo domneva o spretnosti avstrijskih državnikov, posebno še pri jezikovnih naredbah, karkoli mu drago, ne more se pa izogniti vprašanju, ali bi mogli po dogodkih leta 1866 drugače postopati, kakor delajo sedaj. Pri vsem našem prizadevanju v varstvo interesov nemške narodnosti pa vendar ne moremo zahtevati od Avstrije, da vsem slovanskim podanikom, ki so mnogo številnejši od Nemcev, vsilijo nemščino v glavo. V prejšnjih letih se je vlada ravnala po tem receptu, da bi vzdržala stališče Avstrije kot nemško silo. To pa po letu 1866 ni več mogoče. Vsakemu narodu je priznana popolna svoboda razvoja. Že Bismarck je svetoval Nemcem, naj se čim največ spravijo s Čehi. Mesto tega se pa vsled izdajalske agitacije zaletavajo naravnost ob stebre cesarstva, njih rogoviljenje postaja čim bolj divje. Ako nekega lepega dne angleški listi objavijo poročilo, da je na severnem Češkem izbuknila vstaja, ne bodo mnogo pretiravali. Dogodki v Reichenbergu in Hebu, kjer so voditelji mestne uprave na javni cesti se udeleževali demonstracij, mej »Pereate«-klici vladi prepevali »Wacht am Rhein« in govorili izdajalske govore, morajo prisiliti vladu do odločnih korakov. Taki izgredi, kakor posebno v Celovcu, škodijo neizmerno nemški stvari. Kaj bi neki rekli nemški listi, ko bi se Poljaki na Poznanjskem poslužili takih dejanj?

Nemški opozicijski listi o položaju. Misija barona Chlumeckega in pa zadnje posvetovanje zastopnikov liberalnega nemškega veleposelstva dajejo tudi nemškim opozicijskim krogom in glasilom priliko, da govoré o najnovejšem političnem položaju. S postopanjem barona Chlumeckega tudi ti krogi niso zadovoljni in pravijo, da bo povsem brezuspešno. Posebno zamerijo možu, da se ni poprej nič posvetoval z voditelji raznih opozicijskih strank. Ravno tako brezuspešna je bila zadnja konferenca. Pričetek pravne akcije bi se bil moral napraviti z dejanji, ne pa z besedami. Nemški radikali in drugi njim sorodni elementi naravnost izjavljajo, da ne vsprejmo nikakih pravih pogojev, ako se do cela ne ustreže njihovim zahtevam. Ta izjava je pač precej glasna in bi oropala po spravi hrepenečim krogom vso nado na kak uspeh, ko bi ne bilo precej treznomislečih in zmernih opozicijskih krogov.

Grof Ferdinand Zichy o položaju na Ogerskem. Drugi vodja ogerske katoliške ljudske stranke grof Ferdinand Zichy je imel v nedeljo na nekem volilskem shodu daljši govor o notranje-političnem položaju na Ogerskem ter o razmerju njegove stranke do Szellove vlade. Govornik je izjavil pred vsem, da se je soustanovitelj ljudske stranke, grof Moriz Esterhazy, ki se je bil pred pričetkom obstrukcije odtegnil političnemu življenju, zopet pridružil ljudski stranki, ker se je zboljšalo razmerje mej stranko in vladu. Povratek grofa

»Znano mi je, da se nahaja med rastlinjem trdovratna stranka, ki stoji trdno in svojeglavno na onem popolnoma zastarelem stališču. Jaz pa upam in zaupam na samostojni čut mlajših rastlinskih rodov, da spoznajo z menoj, kako nedostojno bi bilo klanjati se še nadalje tej neumni prazni veri. Rastline si moramo same sebi zadoščati. Uklanjati nečemo svojih prostorjenih glav pod noben jarem — niti pod solnčni ne. Torej, moje sestre in bratje, na boj proti tiranom, stran z nevrednim suženjstvom! Potem bode vzrastel nov in lepši rastlinski rod, in svet se nam bode čudil! Tvoj čas je minul, Tvojemu gospodstvu je konec, Ti stari svetilec v višavah!»

Topol je umolknil vnovič, a zdaj je šumelo pritrjevanje močno in dolgo. Vsa polja so vriskala proti govorniku svoje soglasanje, vsak gaj je v jednomer šumel, in skoro se niso čuli izrazi nevolje starih dreves

Potem je končal topol svoj govor:

»Kar se tiče praktične strani, izvedemo to prav lahko. Pričeli bodemo to, kar imenujejo ljudje stavko ali štrajk. Podnevi odrečemo vse, razven kar je za življenje najpotrebnejše. Nasprotno pa bodemo položili vse svoje življenje na noč — na tamno, skrivnostno noč, iz katere je vse nastalo, in h kateri naj se vse povrne. Po-

noči bodemo rasli, ponoči cveteli, ponoči duhteli, ponoči bodemo pognali sadove in semena za nove, ponočne rodove. Na ta način bodemo prav po svoje živeli! Na ta način si bodemo dosegli resnično rastlin vredno eksistenco!»

S temi besedami je končal topol svoj govor, in znova je zadonelo odobravanje — čeprav nekoliko tanjše kot poprej.

Odslej se je nudil ljudem kaj čuden pogled. Najlepše solnčne dni so stale vse cvetice z zaprtimi čašami, kakor bi spale, in vsi vrtovi, vsi gozdovi so zgubili svoje raznobarveno okrasje. Vrtnarji niso tega razumeli, botaniki tudi ne — kajti nikogar ni bilo po noči zunaj, da bi videl, kako so se vse pisane cvetlične čaše odpirale v temnih nočeh pri motnem zvezdnem svitu, pri blede mesečini.

Toda oh — kako slabo se je izteklo ubogim upornikom! Žito, čegar dolge bilke niso imele več solnca, proti kateremu bi se dvigale, se je začelo sem pa tja vrteti in obračati, in slednjič je obležalo na zemlji. Žuželke niso več prihajale in obiskovale cvetic ter prenašale plodilni prah z jedne cvetice na drugo. In vse zeleno listje je orumenelo in ovenelo, kakor bi bila jesen, ter viselo ohlapno na tla.

Zdaj so pričele rastline mrmrati proti topolu. On sam je stal s kanarčastorumenim listjem ter blestel kakor nališpan gizdalin. »Kako ste neumni, sestre in bratje moji!« je rekel. »Kaj ne vidite, da ste sedaj mnogo lepši, mnogo raznoličnejši, da ste mnogo več Vi s a m i kakor pod solnčnim gospodstvom, kjer je bilo vse enakolično, pravilno, meščansko urejeno. Oprostili ste se tega neumnega zdravja — zdaj ste olikana, aristokratska bitja, katerih bolezen je njih zaklad in plemenitaški patent!«

Mnogo izmed nesrečnih rastlin so po tem govoru topolu še dalje verjele, in dokler jim ni odpadla poslednja vlakna, so šepetale: »Olikane smo! Plemenitega rodu! Visoke osebe!»

Ljudje so pisali v svojih časopisih o slabi in nerodovitni letini — tolažili so se pa z nado boljših časov.

In to upanje jih ni prevarilo. Kajti ko je prišla prihodnja pomlad, je opustil topol svoje nove ideje in stal s svojimi golimi vejami kakor strašilo sredi zeleneče setve in nihče ni več vedel o njegovih naukih. Toda k staremu in vendar vedno novemu solncu, neizcrpljivemu viru luči in življenja, je puhtela vonjava vseh cvetic kakor kadilni dar hvaležnosti, in stebila vseh cvetic so bila kakor roke, ki se dvigajo v molitvi k njemu.

Esterhazyja je velepomembni uspeh za ljudsko stranko, ker se bo njemu pridružilo večje število katoliških aristokratov, njegovih političnih prijateljev, in ker bo on po svoji mnogostranski preskušeni, neomajljivi zvestobi do cerkve, prestola in monarhije močna opora ne samo katoliški ljudski stranki, marveč tudi Szellovi vladi, ki se bo morala jeseni boriti s Košutovci in še posebno s Tiszovimi pristaši. Program katoliške ljudske stranke, pravi govornik, temelji jedino le na krščanski podlagi, na čisti ljubezni do domovine in zvestobi do dinastije. Govorec o Szellu in njegovi vladi je izjavil grof Zichy nastopno: Szell postopa lojalno in v zadevi nagodbe se sme zanašati na podporo ljudske stranke. V cerkveno-političnih vprašanjih pa zavzema isto stališče, kakor njegova prednika Wekerle in Banffy, in v tem vprašanju mu mora stranka brezpogojno oponirati. Vkljub temu, da so katoliki na Ogerskem v veliki večini, se vlada ne ozira na opravičene zahteve katolikov. Katoliško avtonomijo hoče ali popolno onemogočiti, ali jo pa ustvariti tako, da bo vse drugo, le katoliška ne. Vlada in državnozborna večina sta sovražni nam katoličanom in pitajo nas z »Rimci«. »Da, sklepa grof Zichy svoj burno odobravljeni govor, mi smo Rimci, kajti v zadevah svoje cerkve priznavamo le papeža kot svojega vrhovnega poglavarja in ne liberalne, cerkvi in veri sovražne vlade«. S temi besedami je vodja grof Zichy najmarkantneje označil razmerje svoje stranke do Szellovega kabineta, ob enem pa tudi pokazal, da stoji stranka na trdnem temelju in da ji je zagotovljena lepa bodočnost.

S spremembo v pruskem ministerstvu, o kateri smo že poročali, prav zaprav nihče ni zadovoljen, najmanj pa liberalci, katerim se čudno zdi, da sta morala svoji ministerski službi dati slovo moža, ki sta ravno najbolj uplivala na neubogljive uradnike, da bi jih pridobila za kanalsko predlogo, mej tem ko ostane na krmilu minister Miquel, ki baje ni storil svoje dolžnosti. Z osebami se v pruski vladi prav nič ni spremenil zistem, ker sta tudi nova moža pristna konservativca, pač pa kaže vse, da se je vpliv konservativne stranke še bolj utrdil pri vladi. Liberalci skušajo po svojih listih prepričati svoje verne sodruge, da je vpliv konservativcev postal pri vladi celo tolik, da so dosegli odslovlitev mož, ki sta pritiskala na uradnike; da je toraj najnovejša sprememba v ministerstvu nekaka odškodnina za prejšnje vladne korake. Seveda so to samo zlobna zavijanja in izvirajo iz nejevolje, da ni vlada še strožje postopala z neposlušnimi konservativci.

Odprto pismo.

Iz blejskega kota 4. sept.

Nekateri blejski liberalčki imajo posebno veselje napadati duhovščino blejskega kota. Ako dela duhovnik v cerkvi, jim ni prav, ako dela zunaj cerkve, zopet ne. Ako ustanavlja cerkvene družbe, ga smešijo, ako pomaga ustanavljati gospodarska in dobrodelna društva, zopet jo mora slišati: »Kaj te to briga, ti pojdi v cerkev! Na napade »Narodove« do sedaj nismo odgovarjali, držeč se načela: Vsak duhovnik si mora v čast šteti, ako »Slov. Narod« njegovo delovanje kritikuje ter ga vlačijo po svojih predalih. Molčali smo, ko so nas trgali po »Narodu« radi občinskih volitev, občinskih potov in mostov, kmetijske zadrage, političnih shodov i. t. d. meneč: Prav imajo, da nas kritikujejo, zakaj naj bi molčali, ako čutijo, da jim povsod stopamo na prste; prav je, da tarnajo, ker je v par zadnjih letih liberalnemu gospodstvu na Bledu odklenkalo.

Na podlo obrekovalni dopis »Slov. Nar.« št. 195 z dne 26. avg. pa ne moremo in ne smemo molčati. Tu se lažljivo napada naša stanovska čast in naše dobro ime. Ko bi tudi v tem slučaju molčali, bi nas svet po pravici sodil po »Slov. Narodu«.

Spošt. čitatelji »Slovenčev« naj bero in sami sodijo, s kakimi značaji se nam je boriti na rajskem Bledu.

1. Narodov dopisnik obrekuje blejskega župnika, da je v letošni sezoni ob nedeljah po dvakrat, enkrat doma, drugič na otoku maševal, ter mu očita, da je to storil radi tega, ker je na otoku maša dobro plačana, tedaj iz sebičnega namena. Dopisnik tu naravnost laže in obrekuje. Dokažite

s pričami, da se je to samo jedenkrat letos zgodilo, sicer ne zaslužite družega — nego: Pfuj! — In če bi bil g. župnik kdaj dvakrat maševal, kar je storil lansko leto, ker ni bilo duhovnika v Ribnem, vedite, gospoda »Narodova«, da župnik od nobene sv. maše, ki jo ob nedeljah opravi, za svojo osebo ne sme nikake miloščine vzeti. Ako je tedaj g. Oblak letos maševal na otoku, storil ni to iz sebičnosti, pač da je letovičarjem bral tudi slovenski evangelij, česar mažarska gg. kanonika nista mogla storiti. Na otoku je bral sv. mašo brezplačno za farane, duhovnika pa, ki ga je doma nadomestoval, je oškodoval s svoto, ki je odločena za sv. mašo. — Gosp. dopisnik, vaše sebično oko — sebično vidi, a to ni lepo, ni plemenito, ni olikano, to more le liberalno in napredno biti. Blejski farani pa, ki hodijo v cerkev in ki vedo, kolikokrat njih župnik mašuje, Vaše sumničenje imenujejo podlo in umazano.

2. Dopisnik pravi, da župnik brani tujim duhovnikom stanovati na otoku v cerkveni hiši. Zopet laž! Povprašajte cerkovnika, kdaj je dobil od župnika tako prepoved, povprašajte vse duhovnike, ki so se mudili letos na Bledu ter so prenočevali na otoku, koliko so mu morali za to plačati.

3. G. blejski kapelan je s palico poučil beba Martina . . . čitamo nadalje v »Narodu«. Tu dopisnik ni zapisal laži, to je faktum. A komu se ne gabi značaj dopisnikov glede tega resničnega dogodka. Fantazija dopisnikova pomilovalno gleda v prvem delu dopisa nesrečnega pijanca, na katerega se je zgrudil farovski plot. — Tu pa smeši kapelana, ker je Martina radi dogodka posvaril, katerega tu ni zapisati. Nedolžnost 10 letnega otroka v nevarnosti in pijanec pod farovskim plotom — koliko nasprotje! A prvo frivolno smeši, družega, ki ga pa le v fantaziji gleda, pomiluje. Ali ne poznate g. dopisnik kazenskega zakona, pod katerega spada Martinovo dejanje? Ako se Vam tudi Martin tako smili, razglasite se za njegovega »jeroba« in zagovornika, pojdiva oba skupaj v Radovljico k c. kr. sodišču in tožita ondi zlobnega kapelana. Predno pa to storita, stopita popreje še k fotografu Lergetporerju, naj vaju »gori vzame« za najnovejšo blejsko razglednico. Ne bojte se stroškov, dobro jo boste razpečavali.

4. O g. oskrbniku, M. Tavčarju piše dopisnik doslovno: Liberalci so že jedenkrat pismeno prosili kneza, naj ga odpusti iz službe, seveda, ker jim ne da miru. Tega Vam, g. dopisnik ne moremo verjeti. Vi pišete: »liberalci so prosili« — tedaj liberalna blejska stranka. Med Vašo stranko poznamo lepo število mož — plemenitega značaja. Dasi smo nasprotni v politiki, vendar jih visoko spoštujemo, ker so značajni, odkriti možje. In ti možje naj bi bili knezu pisali, da M. Tavčarja samo zato iz službe dene, ker je njihov političen nasprotnik. Ne, nikdar, g. dopisnik! To bi bil naravnost revolver na vrat. Mož, družbinskega očeta več nepreskrbljenih otrok, iz službe pehati, le samo zato, ker je mož pošten naš pristaš, za tako podlo in umazano dejanje elita blejske liberalne stranke ni sposobna, zato je preponosna. Kaj tacega bi mogla storiti le Vaša populična in obskurna garda, ki pa je vse kaj družega nego — liberalna.

Pravi blejski liberalni možje Vas morajo zaničevati, ker jim podtikate take nakane in ker jih s tacimi dopisi tako nehvaležno napadate. Oni bi morali očitno izjaviti, da z Vami v bodoče nimajo nikake zveze.

Na druge napade v tem dopisu ne odgovarjamo. Vzrok smo povedali v prvih vrsticah tega pisma.

Kadar boste pa, g. dopisnik, zopet poslali temu podoben dopis v »Narod«, Vam bo pa v ime duhovščine blejskega kota vedno odgovoril belanski župnik

Matija Mrak.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. septembra.

(Osebe vestl.) Profesorju na tukajšnji državni nižji gimnaziji, gospodu dr. L. Požarju, je dovolilo naučno ministerstvo celoletni dopust, da bo mogel voditi mestno deklisko višjo šolo. — Definitivni učitelj Fr. Zupančič v Radovici je premeščen v jednaki lastnosti na ljudsko šolo

v Skomarji na Štajerskem. — Blagajnik pri c. kr. deželnem plačilnem uradu v Ljubljani, gosp. vitez Frid. Laschan, je povodom svojega umirovljenja dobil naslov in značaj izplačevalca.

(»Slov. Narod« in samomorilec.) Pišejo nam: Človek bi pričakoval, da »Slov. Narod« vsaj samomora ne bo zagovarjal, toda strast proti katoliškemu škofu ga je vzdignila. V torek je namreč »Slov. Narod« razbojnal v svet, da presvetli knezoškof ni dovolil nesrečnemu A. Novaku cerkvenega pogreba, ter dostavil: »Pripomniti je, da je bila obstreljena M. P. ob istem času že povsem zdrava ter da je bil Novak pred smrtjo dvakrat previden s svetotajstvi za umirajoče. Pogreb se je vršil res brez duhovnika. Vzlic temu je bil veličasten. In ako bi bil gospod knezoškof navzočen, bi bil slišal, kako sodi o njegovem postopanju ljudstvo«. Da, to vemo, kako »Narod« sodi o g. knezoškofu, a njegova sodba ni še merodajna za pošteno slovensko ljudstvo, katero dobro vé, da mora tudi škof odreči cerkven pogreb prostovoljnemu samomorilcu, ki umrje brez znamenja kesanja. In množica ljudi more pričati, da je bil Novak brez zavesti. Toraj tudi ni res, da je bil celo dvakrat previden, pač pa mu je g. duhovnik v bolnišnici pogojno podelil zakrament sv. poslednjega olja, ker edino to je bilo mogoče v tem slučaju. Glede cerkvenega pogreba pa je odločilo vprašanje, ali je bil samomor premišljen in prostovoljen. In ravno »Slov. Narod« je žalostni dogodek tako naslikal, da nihče ni dvomil o premišljenem zločinu. Veleč. g. župnik šentjakobski je po svoji dobrohotni naravi izprva milo sodil, a ko je bral »Narod«, se je premislil. G. duhovniku iz bolnišnice, ki ga je prišel vprašat za svet, pokazal je dotično notico »Slov. Naroda«, in nihče ni več dvomil, kaj velevala duhovnikova dolžnost. In tudi g. knezoškof ni mogel in ni smel ukreniti drugače, kakor velevala cerkvena določila. Da se je »Narodu« zdel pogreb veličasten, je to njegova stvar, a trpečo mater Novakovo pa pomilujemo vsi, kajti sina so jej pokvarili drugi. Obžalujemo pa, da je »Narod« zagazil že tako globoko v novo strujo, da poveljuje samomoru in v tem išče reklame.

(Shod katoliškega političnega društva za kozjanski okraj) se ne bode vršil prihodnjo nedeljo, kakor je bilo naznanjeno, ampak drugo nedeljo dne 17. t. m. ob 4. uri popoldne z istim programom.

(Duhovnih vaj) pri č. Uršulinkah se je udeleževalo te dni 45 gg. učiteljic. Vodil jih je č. gosp. P. Karol Fink S. J.; za gg. učitelje, katerih je bilo 30, vodil je duh. vaje P. Hugolin Sattner.

(Celovski župan v zadregi.) Iz Celovca se nam poroča: Dobernikov list je povodom zadnjih izgrediv trdil, da je tajnik c. kr. deželne vlade in bodoči okrajni glavar velikovski g. pl. Mayerhofer tirjal od župana, naj ukaže na ljudi streljati. A stvar je bila neresnična in pl. Mayerhofer je poslal popravek Dobernikovemu listu ter zahteval od župana pojasnila. A zdaj se oba sklicujeta na mestnega odbornika Hollmayerja, a ta odgovarja, da ima priče za svojo trditev. Župan sedaj več ne ve, kaj je tedaj govoril, in morda tudi ne ve, kaj je delal.

(Abderitje pri delu.) Iz Celovca, 5. sept.: Dolgo se že posvetujejo naši mestni očetje, kako bi napravili elektrarno, in sicer tako dolgo že, da je mej tem tvrdka Ganz & Comp. nakupila najlepšo vodno moč ob Krki. Zdajci je naše mestne očete opozoril nekdo na lepo vodno moč v Rožni dolini, a zamudili so tudi to priliko in okrajno glavar. je dalo koncesijo Voigtu v Borovljah, da uporabi vodno moč za električno tovarno. A prišlo je še lepše. Tukajšnja tovarna za plin je bila lani mestu na ponudbo. Tedaj je bil ropot v mestni dvorani, da hoče plinova družba izkoriščati mesto. Zdaj je pred kratkim nekdo pokupil akcije, in mesto ne dobi plinove tovarne za lansko ceno. Tovarna za plin ima od mesta privilegij, da sme edino le ona polagati po mestnih tleh cevi za razsvetljavo. V svoji mržnji do tovarne so začeli naši mestni očetje tuhtati, kako bi ji prišli do živoga. Tedaj je v mestni hiši sedel tudi še odvetnik dr. Abuja, zastopnik tvrdke Ganz & Comp. Ta je nasvetoval občinskemu odboru, naj pusti razne mestne prostore, trotoare itd. prepisati v zem-

ljiški knjigi na ime erarja, in sicer zato, da bo tvrdka Ganz tekmovala s tovarno za plin. Tako se je zgodilo, cela vrsta občinskih prostorov se je prepisala kot erarna last in Ganz je dobil koncesijo, da sme po erarnih prostorih polagati kabel. A zdaj prišlo je še le na dan, da Ganz nikoli ni mislil delati plinarni konkurence, da pa je bil vodo kupil, ker jo je hotel prodati mestu proti temu, da uzame od njega stroje. Zdaj iščejo mestni očetje svojo izgubljeno pamet, kajti zdaj morajo tovarno za električno moč napraviti sami in za ta slučaj so si popred priskrbeli konkurenta, ki je dobil koncesijo po prostorih, ki so bili nekdanj občinski, polagati kabel. Da se bi tega tekmeča iznebili, sklenili so danes, prositi vlado, da jim da dotične prostore nazaj. Tako je bil n. pr. prostor pred pošto najpopred eraren; občina si ga je izprosila, potem ga je dala zopet pripisati erarju in zdaj ga hoče zopet nazaj imeti. Potemtakem naj še kdo reče, da ne vlada pamet v nemški mestni hiši.

(Musica sacra.) Jutri 8. sept. je pontifikalna maša v stolni cerkvi ob 10. uri: Cecilijino mašo v B-dur zl. dr. I. Benz, graduale Jos. Krejči, ofertorij Ant. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba je velika maša ob 9. uri: Missa in honorem Beatae Mariae Virginis zl. J. Schweitzer, graduale »Benedicite et venerabilis« zl. A. Foerster, ofertorij »Beata es Virgo« zl. J. B. Tresch.

(Zlato mašo) praznuje jutri č. g. Julij Brunner, frančiškanski vikarij v Pazinu. Porojen je bil v kočevskem mestu ter se preselil v mladih letih v Novo mesto; tu je bil vzgojen, obiskaval ljudsko šolo in dovršil šest razredov gimnazije. Nato je stopil v samostan, v katerem sedaj živi že nad 52 let. Ob njegovi zlati maši pozdravlja v njem tužna Istra svojega zvestega sina, velik broj duhovne in posvetne gospode svojega izbornega profesorja botanike in matematike, mnogoštevilni prijatelji ljubeznjivega tovariša. Na široko je znan njegov sonoren glas, s katerim prepeva slavo Božjo. Naj mu mili Bog po preteku desetih let okraši zlatomašno krono z žarnim diamantom!

(Delavsko podporno društvo v Marnbergu) je imelo, kakor se nam poroča, v nedeljo 3. septembra veliko zborovanje. Prišlo je lepo število delavcev in kmetov, da bi se skupno izobraževali in navduševali za načela krščanskega socializma. Govorili so samo društveniki. Že pri prvem nastopu se je videlo, da imajo nekateri delavci velike govorniške zmožnosti. Razpravljalo se je o društveni organizaciji raznih ameriških in evropskih držav, o važnosti delavske sloge in o vprašanju, zakaj mora duhovnik med ljudstvo, da tudi po društvi deluje za vero, za domovino in ljudsko blagostanje. Delavcem in vsem prijateljem društva se je bralo na obrazih, da so bili veseli drugega delavskega shoda v Marnbergu. Po dolgotrajni hudi borbi smo vendar tudi tukaj prišli do rednega društvenega življenja. Pravica je morala zmagati, krščanska ideja se kakor rožica razcvita. Bog daj obilnega sadu!

(Shod kornih regentov) se bode vršil na Dunaju dne 12., 13. in 14. t. m. Na dnevnem redu so razna vprašanja, ki se tičejo cerkvene glasbe in zboljšanja gmotnega stanja kornih regentov in organistov. Vsa oglasila vsprejema tvrdka F. Röhrich, Dunaj I, Kohlmarkt 11. Stanovanja bodo brezplačna ali po znižani ceni.

(Slov. kat. delavsko društvo) je priredilo v nedeljo, dne 3. t. m. v svojih prostorih društveni shod. Dasi za shod ni bilo nobene agitacije in se je društvenikom samo po listih sestanek naznanil, prišlo je precejšnje število delavcev. Govoril je Mošker o bolniških podporah. V tričetrt urnem poljudnem govoru je tolmačil govornik zakon o bolniških podporah, razlagal, kolike da so podpore, in odločno zahteval, naj bi se zakon v toliko premenil, da bi delavci ne dobivali samo 60 % mezde, marveč, da bi bile podpore v boleznih vsaj tolike, kolika je mezda. Pojasnjeval je tudi, da imajo svojci delojemalcev, ki so pri bolniških blagajnicah zavarovani, za slučaj, da je bolnik v bolnici oskrbovan, temeljem zakona pravico do pol bolniške podpore, kakor tudi, da blagajne plačajo za oskrbovane člane v bolnicah samo za 28 dni in da v času daljnjega oskrbovanja dobe bolniščino izplačano; oni pa, ki so si bolezen pridobili v tepežih ali vsled pijančevanja, nimajo pravice do bolniške podpore. Gostinčar je nadalje pojasnjeval še druge nedostatke zakona in se iz-

javal za ločitev ženskih bolniških blagajen od moških in zahteval, naj bi se tovarniške blagajne priklopile okrajnim bolniškim blagajnam in se tudi zavarovalna dolžnost razširila na vse, tudi kmečke delojemalce. Č. g. Evg. Lampe je kazal na fanatično sovraštvo nemških in italijanskih radikalcev napram vsemu, kar je katoliškega in slovanskega, ter pojasnil dogodke zadnjega časa v Celovcu, Celju in na Tirolskem, kjer si upajo javno sežigati škofove liste. Pozival je krščansko misleče delavce, naj vztrajajo in bodejo pripravljeni v vsakem slučaju braniti krščansko socialne svetinje. Z živio-klici krščanskemu socializmu se je zanimivi sestanek zaključil. Izvzemši prihodnjo nedeljo, ko bode obletnica po ranjki cesarici, prirejalo bode društvo vsako nedeljo v društvenih prostorih shode, h katerim se vabijo vsi delavci in njihovi prijatelji.

(Izpred porotnega sodišča.) Drugi dan porotnih obravnav se je zagovarjal najprej 18letni kočarski sin Andrej Nastran s Trate, ker je 14. februarja letos v nekem prepiru s sekiro ranil Fr. Sekneta iz Velesovega. Sodišče ga je obsodilo v tritedensko ječo. — Drugi zatoženec je bil Fr. Juhant s Klanca pri Kamniku, 16 let stari krojaški pomočnik, ker je 29. julija zvečer z nožem smrtno ranil Ant. Glavača iz Kapljevasi, da je ta uro pozneje umrl. Sodišče ga je obsodilo v štiriletno ječo, poostreno s postom vsakih 14 dni in trdim ležiščem 29. julija vsakega leta.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Č. g. Anton Ribar, župnik v Št. Vidu pri Planini, je imenovan kn. šk. duhovnim svetnikom. — Premeščeni so kaplani č. gg.: Mat. Eferl iz Št. Ruperta nad Laškim na Rečico, Martin Roškar iz Hočja v Leskovec, Lovr. Schlamberger od Sv. Štefana pri Žuzmu v Hoče in Melhior Zorko z Rečice v Št. Rupert nad Laškim. — Novonameščeni so gg. novomašniki: Al. Kramaršič pri Sv. Kunigundi na Pohorju, Fran Lovrenko na Muti, Karol Malajner pri Mariji Snežni in Al. Musi v Lučah.

(Znak napredne Ljubljane.) Na prostoru, kjer je stal nekdanj knežji dvorec, pasejo se konji, ki imajo baje izvoščike za svoje gospodarje.

(Nezgoda.) V šempeterski vojašnici je v torek padel z lestve delavec kantinerja Goršeta ter si zvil nogo.

(Zdravje v Ljubljani) od 27. avgusta do 2. septembra: Število novorojencev 30, mrtvorojencev 1, umrlih 22: med njimi za jetiko 2, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 19; med njimi je 5 tujcev in 7 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škarkatiko 1, za grižo 5, za vratico 1, za trachom 1.

(Požar.) Pri Beljaku sta zgorela dva kozolca polna sena. Sumi se, da je kdo nalašč zažgal.

(Telefon iz Celovca v Beljak.) C. kr. trgovinsko ministerstvo je dovolilo napravo telefonske zveze med Celovcem in Beljakom in treh govornih postaj med obema mestoma.

(Poskušen samomor.) Komptoarist H. H. pri g. G. poskusil si je 4. t. m. ohladiti prevročo kri s tem, da si je porinil nož v prsa. Ne prehudo ranjenega so odvedli v bolnico. V prihodnje se najbrže ne posluži več tako nevarnega sredstva.

(Rabuka.) Danes zjutraj sporekel se je pleskarski pomočnik Jug z mizarskim mojstrom A., na kar je ta z veliko pilo Juga po hrbtu udaril in ga večkrat s pestjo v obraz sunil, tako da ima Jug glavo vso oteklo. Jug je A. naznanil sodišču.

(Uboj.) Minuli ponedeljek zjutraj so našli blizu hiše M. Korošca na Rečici pri Bledu nevarno ranjenega Mat. Pavliča z Bleda. Na sumu sta L. Kapus in Jos. Korošec, ki sta z njim popivala v omenjeni hiši. — V nedeljo popoldne so se na potu iz Vidma v Brežice sprli fantje iz Brežic. V tem prepiru je neki Grubić z nožem nevarno ranil brata Zorko. Jeden teh je kmalu na to umrl, drugi pa v brežiški bolnici. Zločinec se je sodišču sam prijavil.

Društva.

(Odbora šentpeterske moške in ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.) najuljudneje vabita vse častite člane k zadušni sv. maši, katere se bode darovala prihodnjo nedeljo 10. t. m. ob 1/11. uri v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani za pokojno cesarico Elizabeto.

(Vabilo k veselici,) ki se vrši s sodelovanjem kamniških dijakov v »Katol. domu« v

Kamniku dne 8. septembra ob 5. uri popoldne. — Vspored: 1. Hrabroslav Volarič: »Slovenca doma«. 2. P. Hugolin Sattner: »Za dom med bojni grom«. 3. Dr. G. Ipavec: »Lastovki v slovo«. 4. Ant. Foerster: »Sokolska«. 5. Ivan pl. Zajc: »V boj«. 6. »Zamujeni vlak«. Veseloigra v petih dejanjih. 7. Srečolov z mnogimi lepimi dobitki. — Vstopnina za neude 30 kr., za ude 20 kr.

Gospodarska organizacija.

Podpisani odbor prosi ponatisniti na podstavi § 19. tiskovnega zakona sledeči popravek izjave »Gosp. zveze« v »Slovincu« št. 198 z dne 30. avgusta t. l.:

Ni res, da bi imela »G. z.« v roki neovrgljiv dokaz kartela družbe s prodajalnim birojem v Pragi, res je pa, da ima družba z imenovanim birojem kupno pogodbo, v kateri so pogoji diktirani od prodajalnega biroja v Pragi kot avstrijskega zastopnika karteliranih evropskih tvornic za fosfatno moko.

Ni res, da je družba s svojo prvo ni-res-trditvijo sama potrdila obstoj kartela, res je le, da je najprvo dotični celi stavek znikala in potem v tretjem zanikanju obstanek kartela sploh zavrnila.

Ni res, da je družba s tem smelo potrdila obstanek kartela, ker je trdila, da »G. z.« ni imela nobenih ovir pri nabavi Tomasove žindre, kar ne bi ji bilo mogoče, če ne bi bila imela zvez s prodajalnim birojem v Pragi, res je pa, da je družba že meseca februarja t. l. pri sklepanju kupne pogodbe (na podlagi katere je prevzela izključno zalogo za Kranjsko ter se zavezala prodajati pod kupno ceno le v deželi) lojalno zahtevala od prodajalnega biroja v Pragi, da se »G. z.« izvzame in direktno postreza po temeljni ceni, da si se je zastopnik temu protivil, češ, da imajo v celi Avstriji le izključne in rajonirane založnike in da bi jim taka izjema delala le sitnosti; — res je, da je družba zahtevala v Pragi pojasnil, zakaj more »G. z.« objavljati, »da vsled ugodnega nakupa prodaja Tomasovo žindro 26 kr. cenejše nego družba«, vsled česar je prodajalni biro v Pragi z mokrimi kopijami svojih in vsih zavezinih pisem dokazal, da je prodal »G. z.« žindro po tisti ceni, kakor družbi; — res je, da kupčijske zveze s prodajalnim birojem v Pragi, ki jih družba mora imeti, če hoče dobiti žindro, ne značijo nobenega kartela.

Ni res, da bi obstanek tega kartela, katerega niti ni, podražil našemu kmetu umetna gnojila ter bi delal razvidno, da je imela »G. z.« ovire, res pa je, da je »G. z.« lahko kupila Tomasove žindre brez ovir kolikor jo je hotela po tisti ceni kakor družba; — res je, da je »G. z.« kupila od ravno tiste tvrdke veliko cenejše Tom. žindro, kar sama potrjuje in kar ne bi bilo mogoče, če bi obstal kak kartel; res je, da družba ne podraži kmetu umetnih gnojil, ker jih prodaja za svojo ceno in ker se da to vsak hip po veččakih dokazati, ne podraži pa tudi posebej ne Tomasove žindre, temuč mu jo da celo 25 kr. pod temeljno ceno porabivši za znižanje cene 15 kr. rabata, katerega dá prodajalni biro vsem izključnem založnikom v Avstriji v pokritje režije in za dobiček in porabivši za vsak stot 10 kr., katere dobi družba povrnene iz druge zaloge; — res je slednjič ravno nasprotno, da je postopanje družbe naredilo, da imajo kranjski kmetje med vsemi v naših južnih provincijah že skozi vsa leta najcenejšo Tomasovo žindro.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 2. septembra 1899.

Predsednik:
Murnik.

Ravnatelj:
G. Pirc.

Iz prevelikega ni-res-anja c. kr. kmet. družbe je vse to razvidno, kar mi trdimo.

Imenovana družba noče imeti kartela s praško tvornico za Tomaževo žindro, pripozna pa, da ima z isto pogodbo, kar je pri trgovcih toliko kakor kartel, tedaj sama pripozna, da ima pogodbo, mi smo tedaj tudi s tem izrazom zadovoljni.

Slavna c. kr. kmetijska družba pa zopet zanikuje, da nimamo dokazov v roki. Mi ne z veseljem danes konstatujemo, da smo te dni prejeli zopet jeden dokaz, kateri priča, da ima ista družba »den Alleinverkauf für Krain«. Vse dokaze priobčimo svoječasno, ko se nam bode zdelo umestno.

Pribiti pa moramo konečno neresnico o. kr. kmetijske družbe, ako trdi, da imajo kranjski kmetje med vsemi v naših južnih provincijah najcenejšo Tomaževo žlindro.

Da to ni res, dokažemo tudi še svoj čas. Po kakih cenah mi prodajamo drugod, n. pr. v Istri, kjer nimamo nobenega konkurenta, kateri bi nas oviral, se vsakdo lahko prepriča, ako se obrne do društva »za štednjo i zajmove u Buzetu«. Iz istih cen bode prvič razvidel, da ni res, da je cena Tomaževi žlindri tako visoka, kakor trdi imenovana družba, in drugič, da ni res, da so cene o. kr. kmetijske družbe najugodnejše v vseh južnih provincijah.

V Ljubljani, dne 7. septembra 1899.

„Gospodarska zveza“.

Ravnatelj: Sajovic.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. septembra. Dr. pl. Fuchs je prišel na Dunaj in se razgovarjal z grofom Thunom. Tudi načelnik poljskega kluba, vitez Jaworski, se mudi na Dunaju.

Plzenj, 7. septembra. Včerajšnji „Plzenské Listy“ pišejo o položaju: „Vznemirjenost vsled potovanj barona Chlumeckega se je kakor na komando podelila. Bil je le bežni vol, ki je zginil brez sledu. Vendar je bila to pripravljena intriga, kajti so dokazi, da je bil to dobro premišljen in razsežen načrt. Jeden dokaz je že to, da so nena doma obmolknili „Neues Wiener Tagblatt“, „Neue Freie Presse“ in pa sorodni jim „Slovo Polskie“. Pripravljali so premembo vladnega sistema sicer pod napačnim kazalom, a v bistvu odločno proti češkemu narodu. Toda baron Chlumecky je toliko previden in častitljiv, da bi se zadovoljil z momentannim vspehom. Ustavovni veleposestniki so imeli pravi konklave, a gotovo se niso razgovarjali o vremenu, temveč o konkretnih načrtih. — In po teh načrtih bi bil bodoči ministerski predsednik baron Aehrenthal, veleposlanik v Peterburgu. Ta kandidatura se tudi strinja s stališčem grofa Goluchowskega, ki jo podpira po načelu: Promoveatur, ut amoveatur. Aranžerji tega načrta so hoteli na led zvoditi sedanjo vlado in pa levičarske klubove načelnike, da bi stoječ pred „fait accompli“ hočeš nočeš morali se udati vodstvu ustavovernega veleposestva. To se pripravlja, vprašanje pa je, ali bodo tistega vjeli v mrežo, katerega love.“

Heb, 7. septembra. Sinoči se je zbralo več sto socialstov mej prepevanjem delavskih pesem pred uredništvom „Egerer Nachrichten“ ter demonstrovalo proti poslancema Hofer in Iro. V boju z nemškimi nacionalei je bil jeden poslednjih nevarno ranjen. Neki socialist mu je zasadil nož v prsa. Poznaje so se podali demonstrantje pred stanovanje načelnika veteranskega društva ter mu priredili živahne ovacije.

Budimpešta, 7. septembra. Nadvojvoda Franc Ferdinand je dospel včeraj v Taksony, kjer bo nadzoroval vojaške vaje.

Rim, 7. septembra. Kralj Umberto, ministerski predsednik, zunanji in vojni mini-

ster bivajo sedaj v Turinu, kjer se bo v sporazumu z nemško vlado odločilo, ali se zaslisi Panizzardi ali ne. Vsekako bo poslednji zaslisan pred sodiščem v Rimu, a le v tem slučaju, da se tudi Nemčija odzove povabilu. Panizzardi bo baje izjavil, da ne pozna Dreyfusa in da je občeval le z Esterhazyjem.

Pariz, 7. septembra. Listi poročajo, da se je Labori brzojavno obrnil na cesarja Viljema in kralja Umberto, naj v ime človekoljubja dovolita zaproseno zaslišanje.

Rennes, 7. septembra. Vojno sodišče je sklenilo danes soglasno, da je jedino le predsednik sodišča kompetenten, da se odpošlje sodno komisijo za zaslišanje Panizzardi in Schwarzkoppa.

Listnica uredništva:

»Celjskemu duhovniku,« ki pa gotovo ni duhovnik: Vašo zalepko, ki prica, da »Olikanega Slovenca« ali Kniggeja niste še imeli v rokah, smo prejeli ter vam povemo jasno in odločno, da naš list in sploh kat. narodna stranka ni odgovorna za dopise, katere objavlja ta ali oni nemški list. Mi ne vemo, kdo je pisal dotični dopis, in tudi brez ovinkov izpovemo, da ga v celoti ne odobrujemo. Ako pa ga Vi poznate, pošljite njemu svoje dobre svete. Sicer pa bodi Vas sram, da se skrivate za celjske duhovnike. Ako ste mož, odprite na- ličnik, in potem dalje govorimo z Vami.

Melusine- ustna in zobna voda

deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. 1 steklenica 50 kr. 2 567 11

Jedina zaloga

lekarna Milana Leustek-a v Ljubljani,

Resljeva cesta št. 1, poleg mesarskega mosta.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil.

Razpošilja z obratno pošto.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
6	9. zvečer	736.8	19.0	sl. jzrh	jasno	0.0
7	7. jutraj	736.4	15.7	sl. svzh.	megla	
	2. popol.	735.7	28.4	sr. zah. jzrh. del. oblak.		
Srednja večerajšnja temperatura 19.5 normale: 16.2°.						

Bronza, tekoča, v poljubni boji, je najboljša in najpripravnejše sredstvo za pozlačenje in broniranje vsakovrstnih predmetov ter daje najboljši lesk in trajnost. Tudi bronzni prašek se dobiva v prodajalnici oljnatih barv trdke **BRATA EBERL v Ljubljani,** Franciskanske ulice.

Vnanja naročila po povzetju.

228 2 13-6

Tridesetletna dekle,

popolnoma zdrava, zmožna vsakovrstnega ženskega opravila, bodisi v kuhinji ali v drugih poljskih rečeh, **želi stopiti v službo,** najrajši pri kakem gosp. župniku.

Več pové upravništvo »Slovenca«.

V najem se dá

zaradi preselitve na novo posestvo 733 4-1

lepa prodajalnica

mešanega in manufakturnega blaga z zalogo smodnika, in sicer takoj ali pa v decembru.

Več pové **V. Arko v Vipavi.**

Šivalnih strojev tovarniška zaloga

Ivana Jax-a

v Ljubljani, Dunajska cesta 13

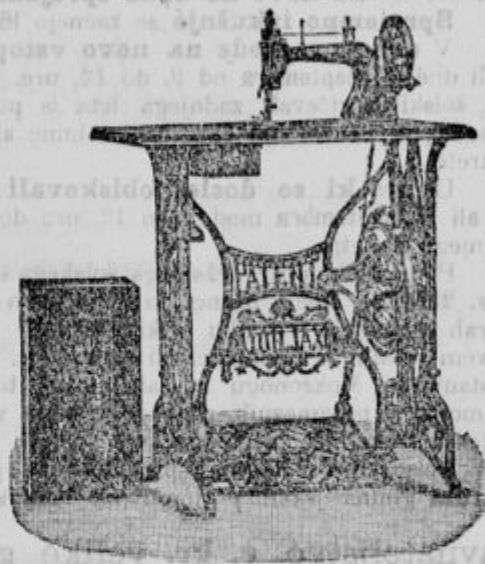
priporoča svoje pripoznano najboljše

šivalne stroje

za domačo porabo in obrtniške potrebe.

Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

712 20-2

Vsestransko jako pohvaljena

Vzgoja in omika ali izvir sreče

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blaziti in prav olikati), se dobi za predplačilo 1 gl. 80 kr., po pošti 1 gl. 90 kr., ali proti poštnemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču v Ljubljani, Stari trg št. 4, III. nadstropje.**

Založnik, ozir. prodajalec je voljan nerazrezano in čisto knjigo v treh dneh tudi nazaj vzeti in denar povrnuti.

V najem se oddá za več let, oziroma prodá 716 3-2

nova hiša

poleg farne cerkve, v kateri se nahaja gostilna in primerni prostori za prodajalnico.

Natančneje pové upravništvo »Slovenca«.

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Triljeri (čistilni roji za žito v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. — Skropilnice proti peronosperji, zbolisani se tav Vermoletoz. — Mlatilnice, mlinci za žito, stiskačnice (preče) za vino in sadje različnih vrst (te stiskačnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične (vodovodne) preče). — Slamorezuilice, katere se jako lahko gojijo, po zelo zmernih cenah. — Stiskačnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

G. HELLER na Dunaju,

II/2 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo. 287 20-16

Splošno kreditno društvo v Ljubljani.

Vplačani zadružni deleži gl. 46.830.—, Promet od 1. oktobra 1898 do 1. avgusta 1899 gl. 1.661.490.22. Skupna aktiva gl. 287.978.03 kr.

Sprejema: hranilne vloge po 4 1/2 %, vloge na tekoči račun po 3 1/2 % od dneva vložitve do dneva vzdige.

Izposoja se na menice in na personalni kredit proti obrestim po 5 do 6 %, brez kakih stroškov. 676 4

Urađuje se vsaki dan ob navadnih urah: Dvorski trg št. 3.

Stavišča.

Zemljišča komende reda nemških vitezov „na Mirji“ v Ljubljani se bodo na drobno razprodajala.

Kupci naj se oglasijo pri dr. Vok-u, c. kr. notarju v Ljubljani.

734 3-1

Štev. 227.

727 3-1

Pričetek šole.

Na c. kr. obrtnih strokovnih šolah v Ljubljani (strokovne šole za lesni obrt, za umetno vezenje in čipkarstvo) se prične šolsko leto **dné 18. septembra**

s slovesno službo božjo.

Učenci in učenke, ki vstopajo na novo v zavod, se morajo v spremstvu svojih roditeljev ali njih namestnikov **dné 16. septembra** od 9. do 12. ure dopoldne ali od 3. do 5. ure popoldne, ali **dné 17. septembra** od 9. do 11. ure dopoldne zglasti pri podpisnem ravnateljstvu z izpustnico ljudske šole in dokazom o dovršenem 14. letu.

Bivši obiskovalci zavoda se morajo prijaviti **dné 17. septembra dopoldne.**

V javno risarske šole se sprejemajo učenci tudi med šolskim letom vsako nedeljo dopoldne.

Pletarski oddelek je pristopen tudi ženskim obiskovalcem.

V Ljubljani, dné 6. septembra 1899.

C. kr. ravnateljstvo.

Na c. kr. veliki gimnaziji v Ljubljani se prične šolsko leto 1899/1900 dné 18. septembra s slovesno službo božjo v stolni cerkvi. Učenci, ki želé na novo vstopiti v nemški oddelek prvega razreda, naj se, spremljani od starišev ali njih namestnikov, oglašé dné 15. septembra med 9. in 12. uro v ravnateljevi pisarni ter s seboj prinesó krstni list in obiskovalno izpričevalo one ljudske šole, katero so v zadnjem času pohajali. — V slovenski oddelek prvega razreda se učenci v tem obdobju na novo ne bodo sprejemali.

Sprejemne izkušnje se začnejo 16. septembra ob 9. uri. V druge razrede na novo vstopajoči učenci se bodo sprejemali dné 16. septembra od 9. do 12. ure. Oni naj s seboj prinesó krstni list, šolski izpričevali zadnjega leta (s potrdilom pravilno naznanjenega odhoda), in ako bi bili oproščeni šolnine ali uživali ustanove, tudi dotične dekrete.

Učenci, ki so doslej obiskovali ta zavod, naj se oglašé dné 16. ali 17. septembra med 9. in 12. uro dopoldne s šolskim izpričevalom zadnjega polletja.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta od dné 28. avgusta 1894. l., št. 2354, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu in Radovljici ali ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Zatičini, na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Vpisovanje učencev, sprejemne in ponavljalne izkušnje se vrše v starem gimnazijskem poslopju (na Vodnikovem trgu).

Ravnateljstvo c. kr. velike gimnazije v Ljubljani,
dné 6. septembra 1899.

Št. 676/m. š. sv.

723 1-1

Pričetek tečaja.

Prvi mestni slovenski otroški vrtec v Komenskega ulicah se otvori letos
v torek dné 19. septembra t. l.

s sv. mašo, katera bede v farni cerkvi sv. Petra ob polosmih zjutraj.

Vpisovali se bodo otroci v ponedeljek dné 18. septembra t. l. od devetih do dvanajstih dopoldne in od treh do petih popoldne v prostorih zavoda v Komenskega ulicah št. 10, I. nadstropje.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dné 1. septembra 1899.

Razglas.

725 3-1

Na c. kr. cesarja Franca Jožefa I. veliki gimnaziji v Kranju vpisavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi razred,

v soboto dné 16. septembra

od 8. ure nadalje v ravnateljevi pisarni.

Vsprejemne preskušnje vršile se bodo v ponedeljek, dné 18. septembra, od 1/9. ure zjutraj nadalje.

Dotični učenci pridejo naj v spremstvu starišev ali njihovih namestnikov ter naj prinesó seboj krstni list in zadnje šolsko izpričevalo.

Vsprejemna taksa je določena na 3 gld. 50 kr., ki se boče onim, ki preskušnje ne bi preštali, vrnila.

Učencem, ki so že doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dné 18. septembra pri ravnateljstvu s šolskim izpričevalom zadnjega polletja ter plačati 1 gld. 40 kr. prispevka za učila in igrala.

Učenci, ki nameravajo prestopiti z drugih učilišč v II., III., IV., V., VI. ali VII. razred tukajšnjega zavoda, naj si preskrbé na izpričevalu zadnjega polletja pripomnjo o pravilno naznanjenem odhodu.

Šolsko leto 1899/1900 se prične dné 19. septembra s slovesno sveto mašo.

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franca Jožefa I. velike gimnazije v Kranju,
dné 5. septembra 1899.

Telefon št. 135.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokelirana

BANKA Maks Veršec
v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet št. 847-533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Sprejema hranilne vloge v tek. računu (Giro-konto), obresti od dné do dné po 4 1/2 %.

Poštno-hranilnične položnice so na razpolago.

Dunajska borza.

Dné 6. septembra.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 15 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 » 10 »
Avstrijska zlata renta 4%	118 » 05 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 » 35 »
Ogerska zlata renta 4%	117 » 90 »
Ogerska krona renta 4%, 200 »	95 » 50 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	904 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	376 » 50 »
London vista	120 » 57 1/2 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 » 87 1/2 »
20 mark	11 » 77 »
10 frankov (napoleonador)	9 » 50 1/2 »
italijanski bankovci	44 » 45 »
C. kr. cekini	5 » 69 »

Dné 6. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	171 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 » 50 »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	195 » — »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	100 » 35 »
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 » 10 »
Dunavske vravnave srečke 5%	128 » — »
Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107 » — »
Posojilo goriškega mesta	— » — »
4% kranjsko deželno posojilo	— » — »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	97 » 90 »
Prioritetne obveznice državne železnice	215 » 25 »
» južne železnice 3%	163 » 60 »
» južne železnice 5%	116 » 75 »
» dolenskih železnice 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld. 75 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » 85 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	28 » 50 »
Salmove srečke, 40 gld.	84 » 25 »
St. Genčis srečke, 40 gld.	84 » — »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	62 » — »
Ljubljanske srečke	23 » 20 »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151 » — »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3210	— » — »
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	436 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	73 » 50 »
Splošna avstrijska stavbinska družba	105 » 50 »
Montanska družba avstr. plan.	288 » 25 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	182 » 50 »
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.

Pričetek šole na mestnih ljudskih šolah.

Na mestnih ljudskih šolah v Ljubljani, in sicer:

Na I. in II. mestni deški petrazrednici, na mestni nemški deški petrazrednici, na mestni dekliski osemrazrednici, na vnanjih dekliskih šolah pri uršulinkah, na mestni nemški dekliski šestrazrednici in na mestni dvorazrednici na Barji — začne se šolsko leto 1899/1900

v ponedeljek dné 18. septembra t. l.

s klicanjem sv. Duha.

Za vpisavanje bivših in sprejemanje novih učencev in učenk sta določena 16. in 17. september t. l.

Vpisavalo in sprejemalo se boče: za I. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopju v Komenskega ulicah; za II. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopju na Cojzovi cesti; za mestno nemško deško petrazrednico v šolskem poslopju v Erjavčevih ulicah; za mestno deklisko osemrazrednico v šolskem poslopju v Erjavčevih ulicah; za vnanje dekliske šole pri uršulinkah v uršulinskem samostanu; za mestno nemško deklisko šestrazrednico v šolskem poslopju v Erjavčevih ulicah in za mestno dvorazrednico na Barji v šolskem poslopju na Karolinski zemlji.

Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, smejo se sprejemati v mestne šole le z dovoljenjem c. kr. mestnega šolskega sveta.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dné 1. septembra 1899.

Cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliska šola v Ljubljani, Gospodske ulice št. 8.

Šolsko leto 1899/1900 se prične dné 19. septembra t. l.

Vpisovanje boče 15., 16. in 17. septembra vsak dan dopoldne od 11. do 12. ure v ravnateljevi pisarni.

Deklice, katere želé vstopiti v mestno višjo deklisko šolo, morajo se v spremstvu starišev ali njih namestnikov osebno oglasiti ter se izkazati s spričevali o svojem dosedanjem šolanju, za vzprejem v I. letnik pa posebej s spričevalom 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole in z dokazom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj v prvem polletju šolskega leta. Imenovana šolska spričevala more nadomestiti tudi vzprejemni izpit.

Vsaka deklica plača pri vpisovanju 2 gld. prispevka za učila, gojenke I. letnika pa poleg tega še 2 gld. vzprejemnine. — Šolnina znaša 10 gld. na leto.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, ročna dela, odgojeslovje, gospodinjstvo, zdravoslovje, — prostovoljni pa: lep-pisje, laščina, telovadba, petje, stenografija.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dné 6. septembra 1899.

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne
višje dekliske šole.

730 3-1

OZNANILO.

Naznanjam, da sem z današnjim dnevom otvoril

svojo notarsko pisarno
v Žužemberku
v Modičevi hiši, nasproti sodnije.

Urađujem ob delavnikih od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, ob nedeljah pa od 9. do 12. ure dopoldne.

V Žužemberku, dné 1. septembra 1899.

Dr. Andrej Kuhar,
c. kr. notar.

714 3-3